

som ofte i sine Ord og i sine Gestus er saa stærkt patriotisk, naar det staaer overfor en Valgmaade, som er skabt af en dansk Mænd — den Andræske Valgmaade og hele den Andræske Valgmaades System —, og som har gjort Epoke i Valgmaadernes Historie, er en saa stor Ængstelse for at benytte dette Systems Goder fuldt ud. Det var en fuldstændig Udnyttelse af dette Systems Goder, i Lighed med, hvad man har gjort andetsteds, som blev foreslaaet i Fjor: at man skulde give Vælgerne fuldkommen Ret til ikke blot at stemme paa den ene Kandidat, de først foretrak, men selv bestemme, i hvilken Rækkefølge de ønskede Kandidaterne valgt. Saaledes som Ordningen var foreslaaet den Gang i Forbindelse med en Organisation af Partiet — hvilket jeg tror kan være ganske hensigtsmæssigt — vilde der være fremkommet en god og tilfredsstillende Valgordning, hvor baade Ligeligheden i Anskuelse-ernes Repræsentation var blevet sikret, og Vælgernes Ret til at faa deres Anskuelser repræsenteret gennem den, man foretrak, var blevet hævdet paa bedste Maade.

Den nuværende Valglovs Fejl er traadt meget stærkt frem ved de Valg, vi har haft i 1920; og ganske ejendommeligt er det, at det just er to Eksempler hentede fra Partiet Venstres Valgskæbne, som har illustreret disse Fejl. Ved det første Valg faldt det ærede Medlem Hr. Jensen (Klejs), udelukkende fordi han var opstillet i en Kreds, hvis Vælgertal var mindre end de andre Kredses i det vedkommende Amt, idet Vælgerne dér endnu ikke havde forstaaet, hvad dette betød. For det ærede Medlem Hr. Jensen (Klejs) forelaa der nu det Held, at der kom et Valg umiddelbart derefter; og saa snart dette nye Valg fandt Sted, viste det sig — hvad hans Kolleger her i Tinget havde forudsat —, at han var en af de Kandidater i Vejle Amt, som hans Partifæller nødvendigvis maatte foretrække; og saa var der jo et tilstrækkeligt Antal Vælgere til at raade Bod paa det første Valgubehld. Ved det sidste Valg faldt derimod et andet fremtrædende Medlem af Venstre, Hr. Jensen-Sønderup, paa Valgmaadens Fejl, og for hans Vedkommende vil det jo være 4 Aar, inden dette Uheld kan genoprettes. I dette Tilfælde var det ikke Uligheden i Kredsenes Størrelse, men en Bevægelse blandt en lille Kreds af Vælgere — som en anden lille Kreds af Vælgere kunde have modvirket, men som de ikke var blevet tilstrækkeligt opmærksomme paa —, som medførte Faldet. Men det maa siges at være en aldeles

urigtig Valgmaade, der gør det muligt, at en ganske lille Kreds af Vælgere, 100 Stykker eller saa, ved skjult for Offentligheden at organisere sig og planlægge Baghold er i Stand til at flytte Repræsentationen fra eet Sted i Amtet til et andet, naar Forholdet utvivlsomt var dette, at hvis Bagholdet i rette Tid var blevet tilstrækkeligt oplyst, kunde det være modvirket ved, at et tilstrækkeligt Antal Vælgere havde foretaget de fornødne Forandringer i Stemmesedlerne. Jeg haaber derfor, at disse to illustre Tilfælde indenfor Partiet Venstre ved Valgene i 1920 vil give Partiet Interesse for en Undersøgelse af, paa hvilken Maade man skaber den bedst mulige Sikkerhed for, at Anskuelse-ernes Repræsentation foregaar paa den sikrest mulige Maade.

Angaaende selve Lovforslaget skal jeg kun sige, at jeg har en tredie Nuance at give til Kende med Hensyn til det Spørgsmaal, som det ærede Medlem Hr. Borgbjerg og det ærede Medlem Hr. Korsgaard har dvælet ved. Det ærede Medlem Hr. Borgbjerg gaar ud fra, at den højtærede Minister vil vælge tre Partifæller, og at der derigennem vil blive sikret Partiet Venstre en uforholdsmæssig Repræsentation i denne Forholdstalsvalgdrøftelseskommission. Det ærede Medlem Hr. Korsgaard mener, at det dog neppe er rimeligt, at Ministeren vil vælge udelukkende efter partimæssige Hensyn. Jeg maa sige, at da jeg læste dette, at et Medlem skulde vælges af Kongen og to af Indenrigsministeren, fik jeg den absolutte Opfattelse, at det var Ministerens Hensigt netop ved i udpræget Grad at vælge Folk, som ikke tilhørte hans Parti, at tilkendegive, at han paa ingen Maade ved disse tre Valg havde villet forandre det naturlige Forhold indenfor Kommissionen. Det vil nu vise sig, hvilken af disse tre Opfattelser af Ministerens Stilling der er den rigtige, jeg vil haabe, at min, som ubetinget er den mest smigrende for Ministeren, vil blive den sejrende. — I øvrigt vil jo Spørgsmaalet om Sættelsen kunne drøftes. Det ærede Medlem Hr. Borgbjerg har nævnt et andet Forhold, som var Overvejelse værd.

Jeg skal endnu gøre et Par Bemærkninger vedrørende Kommissionens Opgave med Hensyn til de kommunale Valg. Dér mente det ærede Medlem Hr. Borgbjerg, at Udtrykket i § 1, 2det Stykke, skulde hindre en tilstrækkelig vidtgaende Drøftelse af Valgloven fra Kommissionens Side. Jeg maa mene, at dette ikke behøver at være Tilfældet; idet der staaer, at Kommissionen skal undersøge Spørgsmaalet om eventuel Ændring af den Fremgangsmaade